

**POLITECHNIKA
BYDGOSKA**
Wydział Telekomunikacji,
Informatyki i Elektrotechniki

Zachodniopomorski
Uniwersytet
Technologiczny
w Szczecinie

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

advanced
protection
systems

„ELEKTROMECHATRON” II Ogólnopolska Olimpiada Elektroników i Mechatroników Rok szkolny 2023/2024

Zadania dla grupy elektronicznej na zawody III stopnia

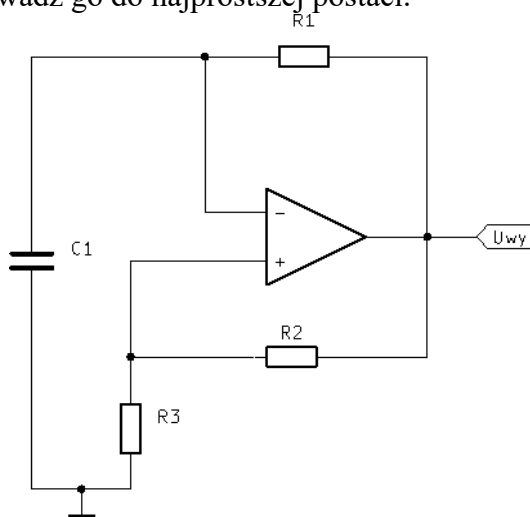
Instrukcja dla zdającego

1. Czas trwania zawodów: 120 minut.
2. III stopień Olimpiady zawiera 5 zadań otwartych.
3. Należy podać poprawną odpowiedź wraz z tokiem rozwiązania.
4. Za każdą prawidłową odpowiedź uzyskuje się maksymalnie 10 punktów. Maksymalna liczba punktów do zdobycia za 5 zadań to 50 punktów.
5. Można korzystać z przyborów do pisania, rozdawanych kart czystopisu i brudnopisu, kalkulatorów i tablic matematycznych. Korzystanie z notebooków, tabletów, telefonów komórkowych, smartfonów, smartwatchy, kalkulatorów programowalnych, itp. jest zabronione.

Życzymy powodzenia!

Zadanie 1.

Wyprowadź wzór na częstotliwość drgań generatora sygnału prostokątnego przedstawionego na poniższym rysunku. Zakładamy, że wzmacniacz operacyjny jest idealny i jest zasilany napięciem symetrycznym ± 15 V. Doprowadź go do najprostszej postaci.

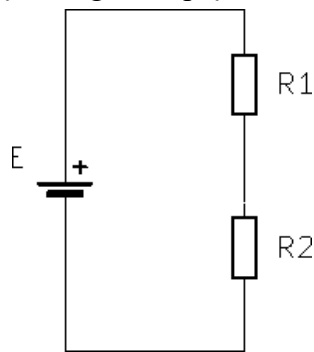
Wskazówka: wzór określający napięcie na kondensatorze w szeregowym obwodzie RC po podaniu na niego skoku napięcia:

$$U_C = E + (U_{C0} - E) \cdot e^{-\frac{t}{R \cdot C}}$$

gdzie: U_{C0} – napięcie początkowe na kondensatorze, E – napięcie podane na wejście obwodu szeregowego RC, U_C – chwilowa wartość napięcia na kondensatorze.

Zadanie 2.

Dany jest układ złożony ze źródła napięciowego o napięciu E oraz dwóch rezystorów R_1 i R_2 :

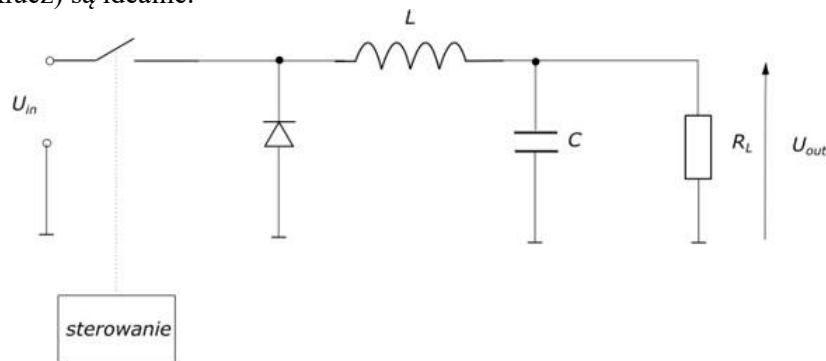
Oblicz dla jakiej wartości rezystora R_2 moc na nim wydzielana będzie największa. Podaj wartość tej mocy.

Podpowiedź: wykorzystaj wzory na pochodne:

$$\left(\frac{f(x)}{g(x)}\right)' = \frac{f'(x) \cdot g(x) - f(x) \cdot g'(x)}{g^2(x)}$$
$$(x^a)' = a \cdot x^{a-1}$$

Zadanie 3.

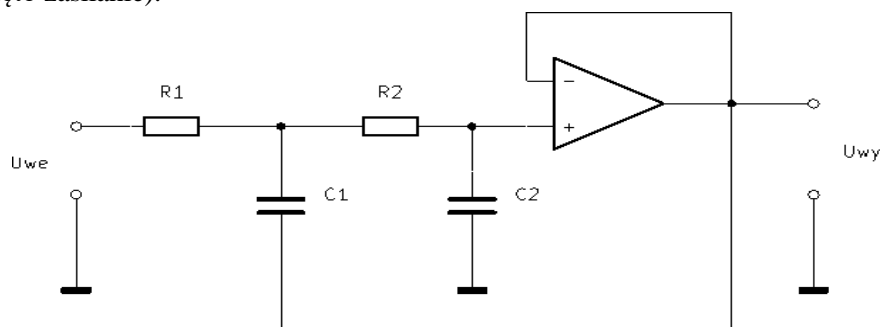
Wyprowadź wzór na napięcie wyjściowe (w funkcji współczynnika wypełnienia sygnału sterującego klucze $D = \frac{t_c}{t_0 + t_c}$, gdzie: t_0 – czas, gdy klucz jest zamknięty, t_c – czas, gdy klucz jest otwarty) przetwornicy obniżającej napięcie (ang. *buck converter*) przedstawionej na poniższym rysunku. Załóż, że wszystkie elementy (także dioda i klucz) są idealne.

Podpowiedź: załóż, że napięcie na cewce jest równe: $U_L = L \frac{\Delta i_L}{\Delta t}$

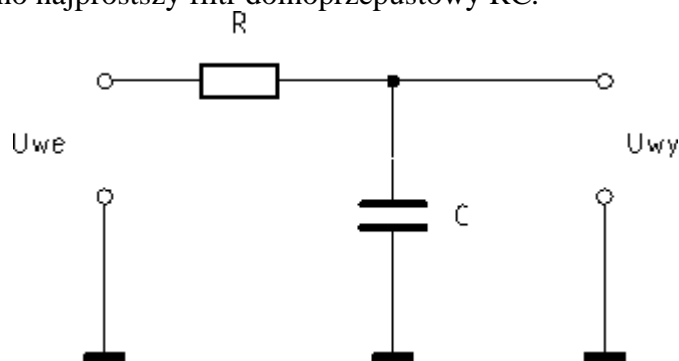
Zadanie 4.

Wyznacz transmitancję $k(s) = \frac{U_{wy}}{U_{we}}$, $s = j\omega$ poniższego układu. Załóż, że wzmacniacz operacyjny jest idealny (na rysunku pominięto zasilanie).

Zadanie 5.

Na rysunku przedstawiono najprostszy filtr dolnoprzepustowy RC.

Wyznacz jego transmitancję ($k(s) = \frac{U_{wy}}{U_{we}}, s = j\omega$). Następnie stosując przekształcenie (tzw. transformację biliniową): $s = \frac{2}{T_p} \frac{1-z^{-1}}{1+z^{-1}}$, przekształć ten filtr do postaci cyfrowej. Podaj jego transmitancję $k(z) = \frac{y(z)}{x(z)}$, oraz równanie różnicowe pozwalające na wyznaczenie próbki sygnału wyjściowego $y(n)$. Załóż okres próbkowania $T_p = 1$. Podpowiedź: z^{-1} oznacza cofnięcie o jedną próbkę.